

stupcích oprávnění advokáti ustanovení za obhájce neb zástupce dají se zastupovati kandidáty advokacie zapsanými v seznamu kandidátů advokacie; tedy i kandidáty advokacie, kteří nemusí mít ani zvýšenou kvalifikaci podle § 6 zákona č. 40/22 Sb. z. a nař.

Ze shora uvedeného plyne, že jsou takoví kandidáti advokacie oprávnění zastupovati advokáty, obhajováním pověřené i před soudy sborovými, jakožto soudy odvolacími.

Ustanovení trestního řádu, jichž se krajský soud v N. J. jako soud odvolací dovolává a podle nichž mají se řídit soudy odvolací v přestupkovém řízení předpisy, které platí při zločinech a přečinech, týkají se docela jiných okolností a sice § 472 tr. ř. veřejnosti líčení podle §§ 228–231 tr. ř., § 475 tr. ř. postupu při výslechu svědků, znalců a obžalovaných a § 474 tr. ř. vynešení rozsudku.

Bylo proto ve smyslu §§ 33 a 479 tr. ř., podle § 292 tr. ř. uznáno, že shora uvedenými usneseními krajského jako odvolacího soudu v N. J. ze dne 1. července 1924 a ze dne 30. června 1925 porušen byl zákon v ustanovení § 447 tr. ř.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. prosince 1925, č. j. Zm II 509/25 a Zm II 510/25. Dr. F—k.

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Komentované zákony českosl. republiky. Vydává »Českosl. kompas«. Svazek XVI.

Československý obecný zákoník občanský a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Zpracoval a uspořádal universitní docent JUDr. František Rouček, referent v ministerstvu pro sjednocení zákonů a organizace správy pro obor občanského práva. Praha 1926. Nákladem »Českosl. kompasu« tiskařské a vydavatelské akc. spol.

Ediční činnost »Čs. kompasu« vyvrcholila ve dvojdielném svazku XVI. o 1759 stranách, obsahujícím právníkové veledílo z r. 1811, obecný zákon občanský, platící též v historických zemích naší čs. republiky, a dále občanské právo, platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Komentářů onoho zákona vyšlo u nás i v popřevratové době více. Možno jen poukázat na 3. vydání jeho, pořízené JUDrem Frant. Joklíkem z r. 1922 (Nakladatelství Hejda a Tuček v Praze), a na Svazek třetí čs. zákonů, vydávaných spol-

kem čs. právníků Všehrd, který byl upraven péčí dra Karla Nováka, dra Ant. Švehly, dra Jaromíra Basche a dra Jiřího Edelsteina (Praha 1926), a který došel příznivého posouzení doc. drem Čádou ve vzdělávací příloze Národních listů v č. 66 dne 7. března 1926. Německé vydání pořídil profesor na zdejší něm. universitě dr. Egon Weiss (Prager Archiv 1925), o němž se stala zmínka v Právniku z r. 1925, na str. 260 a násl.

V příručkách rak. zákonů a nařízení vydala víd. státní tiskárna v r. 1925 nové vydání rak. zákona obč., pořízené drem L. Altmannem, drem S. Jacobem a drem M. Weissem, kteréž jest s ohledem na četné komentáře v textu obč. zákona a zvláštní přehled rozhodnutí nejv. soudu vídeňského před- i popřevratového k jednotlivým paragrafům upotřebitelným i pro naše poměry, jak v tomto časopise na str. 134 z r. 1925 bylo blíže vysvětleno.

Vydání »Čs. kompasu« pořídil docent university Komenického v Bratislavě dr. František Rouček. Jmenovaný autor není čtenářům Právníka neznám. Časopis náš uveřejnil od něho více pojednání, z nichž možno pouze uvést: Problém z účinků správy (sešit č. 2 z r. 1923), Otcovství a manželský nebo nemanželský původ dítěte (seš. č. 8. a 9. z r. 1925) a j. v.¹⁾

Občanský zákon slavil r. 1911 jubileum svého stoletého působení. Slavnosti takové slaví jenom stáří a tomuto nezůstanou ušetřeny podle přirozeného běhu věci nevíтанé jej provázející zjevy. Sto let jest vysoké stáří pro každý i ten nejlepší zákon. Protož, ať v době blízké neb vzdálené, dojísta dostaví se jedenkrát čas, v kterém se i na našem obč. zákoníku splní neodvratný los všeho díla lidského. Doba ta nedá se dnes ani přibližně určit, třeba se již na nové kodifikaci pilně pracovalo.

Jest proto ještě vítati každé komentované vydání obč. zákoníka v řeči české, poněvadž potřeba jeho jest žádoucí ba náležitavá. Než vydání toto přijato bude s tím větším potěšením, poněvadž přináší v úzké souvislosti s právem obč. v historických zemích platným též stejné právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Vyvolala to nutková potřeba doby.

¹⁾ Od téhož spisovatele jsou mimo jiné ještě další rozpravy a články: Obřadnost manželské smlouvy a platnost manželství (č. 3—4 Sborníku věd právních a státních, ročník XXIV.), pak v časopise Právny Obzor: Společná ustanovení o služebnostech v osnově čs. obč. zákona (sešit č. 7/1924), Prohlášení za mrtva a nový sňatek poz. manžela (seš. č. 8/1924), Služební smlouva obch. pomocníků na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (seš. č. 1—3/1925) a j. v.

Stalo se tak ležatým tiskem ku každému Šu o. z. o. Vybráno bylo vše, co lze bezpečně doložit rozhodnutími býv. uh. král. kurie, nebo literaturou všeobecně uznanou a soudy praktikovanou. Výslovně je podotčeno, kde prakse není ustálena. Každé tvrzení je doprovázeno příslušnou argumentací. Přihlíženo bylo k motivům uh. osnovy obč. zákona, v nichž často bývá konstatováno platné právo zvykové.«²⁾

Za to budou naši soudcové buď na Slovensku a v Pod. Rusi exponovaní neb tam trvale umístění neskonale vděční, ponevadž, neznajíce ponejvíce uh. práva zvykového, přidržovali se, pokud známo, zpravidla ustanovení jím známého rak. ob. z. občanského.

Část, týkající se práva slovenského, zejména z maďarských pramenů, z větší části sestavil a ke konečnému zpracování dodal min. r. JUDr. Julius Karmán, přednosta civ. oddělení v ministerstvu pro sjednocení zákonův a organizace správy.

Dílo samo jest tak objemné, že nelze úplný obsah zde oznámiti. Nutno se spokojiti s uvedením, že vedle uvozovacích zákonů (na str. 1—12) a obecného zákona občanského (na str. 13—1166) obsahuje ještě LXVII dodatků, pak další dodatky pod A.—F. (na str. 1202—1607), z nichž jako nejdůležitější se pouze jmenují:

- I. dodatek: Zákon z 9. srpna 1908, č. 162 ř. z. o ručení silostrojů (automobilů).
- II. dodatek: Zákon z 5. března 1869, č. 27 ř. z. o ručení železničních podniků za tělesná poškození nebo usmrcení lidí, způsobená událostmi na železnicích.
- IV. dodatek: Zákon ze 7. července 1896, č. 140 ř. z. o propůjčování cest nezbytných.
- IX. dodatek: Konkursní řád (oddíl II., §§ 27—42).
- X. dodatek: Odpůrčí řád (§§ 1—7, 15, 16).
- XV. dodatek: Zákon z 26. dubna 1912, č. 86 ř. z. o právu stavby.
- XVIII. dodatek: Zákon z 16. ledna 1910, č. 20 ř. z. o obchodních pomocnících.
- XXV. dodatek: Zákon z 13. ledna 1914, č. 9 ř. z. o služební smlouvě osob ustanovených v hospodářských a lesnických podnicích ke službám vyššího druhu.*
- XXVII. dodatek: Zákon ze dne 27. dubna 1896, č. 70 ř. z. o obchodech splátkových.

²⁾ Vynato z Úvodu na str. VII. a VIII., načež následuje uvedení velké řady literatury jak slovenské, tak maďarské, které bylo použito.

XXXIV. dodatek: Zákon ze dne 27. ledna 1921 č. 354 Sb. z. a n. o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy.

XXXVI. dodatek: Zákon ze dne 30. června 1921, č. 252 Sb. z. a n., jímž se upravují ustanovení o prohlášení za mrtvého.

L. dodatek: Zákon z 11. května 1923, č. 106 Sb. z. a n. o nakladatelské smlouvě.

LXII. dodatek: Zákon z 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n. o ochra-
ně nájemníka.

Nelze zamlčeti, že mnohé věci v těchto dodatcích uvedené byly již v XVII. a XIX. Svazku komentovaných zákonů čs. republiky »Čs. kompasem« vydaném otištěny, takže vlastně opětne jejich uveřejnění pro odběratele této sbírky dobře mohlo odpadnouti.

Obecný zákon obč. opatřen jest u každého § poznámkami autora, kde se poukazuje k různým zpřízněným zák. ustanovením, dále příslušnou literaturou československou,³⁾ vytknutím, pokud platí tu právo uherské, a konečně výběrem z rozhodnutí nejen nejvyšších s. stolic, nýbrž i v. soudů zemských a soudů živnostenských. Zásluhou autora je, že při uvedení judikatury použito bylo všech i nejstarších ročníků českých právnických časopisů, hlavně ovšem časopisu našeho. Tím stává se dílo toto nejobsažnějším a nejdůkladnějším komentářem ob. z. obč. v českém jazyku vydaným.

Podle Úvodu na str. XI. bude autor vděčen za všechny návrhy a podněty, jimiž by byla práce zdokonalena. Touto výzvou povzbuzen přičiňuje podepsaný některé

d o p l ě k y:

K § 33: 1. Jsou-li Černohorci oprávněni nabývatí u nás nemovitostí, o tom jsem pojednal v tomto časopise na str. 98 r. 1925.

2. Podle § 124 albánské ústavy mohou cizinci nabývatí nemovitého majetku pouze pro vybudování továren, regulací a stavebního ruchu s vyloučením pozemků zemědělských. Následkem recipacity platí stejná obmezení pro Albánce i v čs. republice. Viz Věstník min. sprav. ve Sdělení č. 64/25.⁴⁾

K § 17 manž. zákona na str. 125: Zde uvádí se nález nejv.

³⁾ Obsahem vynikající literatura rak. německá k ob. z. občanskému citována není.

⁴⁾ Věstník ten obsahuje často cenná sdělení i pro materiální právo, takže jejich použití se doporučuje. O platnosti církevních sňatků uzavřených po 20. XII. 1917 v SSSR. jedná Sd. č. 99/25 V.

soudu, podle něhož může manžel žádati za rozluky i pak, když z jeho viny bylo uznáno na rozluky.

Opačné rozhodnutí stalo se dne 21. ledna 1926, č. j. R I 29/26-1 a je uveřejněno v úř. Sbírce min. sprav. pod č. 488. Má značnou důležitost a proto se zde uvádí.

K §§ 122 ob. z. obč. Soudní rozhodnutí o rozluce manželství uzavřených v cizině jest předkládati ministerstvu sprav. (viz Sdělení č. 87/23 Věstníku). O vyznačování rozluk a rozvodů v matrikách v cizině platí zásady a pravidla: v Americe (viz Sd. č. 154/23 V.), v Itálii (viz Sd. č. 138/23 V.), v Polsku (viz Sd. č. 31/25 V.), ve Španělsku (viz Sd. č. 72/25 V.), ve Švýcařích (viz Sd. č. 98/25). V Německu se rozluky u nás povolene vyznačují jen tenkrát, jde-li o naše čs. příslušníky, nikoliv, jde-li o tamější stát. občany.

K §§ 160 a 162 ob. z. obč.: 1. O legitimaci nem. dětí do-datečným sňatkem rodičů, je-li otec čs. příslušník, v Německu jedná Sd. č. 97/25 V.

Legitimace v Něm. říši platí jen potud, pokud bylo dáno podle něm. zákonů potřebné svolení dítěte nebo osoby třetí, jež jest k dítěti v poměru rodinně právním.

2. O legitimaci dětí židovských rodičů oddaných rituálně na Slovensku před působností zákona č. 320/19 Sb. viz Sd. č. 22/25 V.

K §§ 21 a 275 ob. z. obč.: Předpisy o nabývání zletilosti v cizině uvedeny jsou ve Sd. č. 6/25 V.

K § 567 ob. z. obč.: Podle § 4 řádu o zbavení svéprávnosti mohou osoby zbavené částečně svéprávnosti pro duševní chorobu a slabomyslnost pořizovati jen ústně před soudem (§ 569 ob. z. obč.).

Ustanovení § 567 tedy o nich neplatí. (Viz také Hartmanovo Nesporné řízení na str. 464).

K § 600 ob. z. obč.: Nový služební řád čs. vojska, jenž nabyl platnosti dne 1. října 1922, nepřevzal ustanovení o privilegiovaných testamentech vojenských osob, na něž odkazuje § 600 ob. z. obč. Dokud nebude celá otázka upravena v připravovaném obč. zákoníku, nelze od platnosti onoho řádu ustanovení cit. § 600 používat, tedy od tohoto dne vojenské osoby při zřizování testamentů nemají žádných jiných výhod, nežli které poskytuje občanské právo. Viz Sd. pod č. 128/22 V.

K §§ 1203 a násl. ob. z. obč. o náhradě škody. Předpisy ob. z. obč. o náhradě škody doznaly pro určité obory podstatných změn, tak:

1. pro zabraný majetek pozemkový zákony ze dne 8. dubna 1920, č. 329 Sb. z. a n. a ze dne 13. července 1922, č. 220 Sb. z. a n. a

2. v oboru letectví §§y 29—40 zákona ze dne 8. července 1925, č. 172 Sb. z. a n. o letectví.

Jmenovitě zákon o letectví jest v našem spisu sice citován u § 297 ob. z. obč., zvláštní předpisy o náhradě škody nedošly však uveřejnění.

*

Vydaný spis v úpravě typograficky i zevně úhledně obsahuje důkladnou a všestrannou orientaci obsáhlé látky a stane se proto nepostrádatelnou příručkou v knihovnách soudů a jiných státních a samosprávných úřadů, v kancelářích advokátů a notářských, ano i v knihovně každé rodiny, které záleží na znalosti našeho nejdůležitějšího zákona. Časový přehled a věcný seznam, co nejobsažněji zpracovaný, usnadňují používání vydaného díla. Na konci prvního dílu jest připojena přehledná tabulka dílčích novel, uvádějících jednak, kde ten který § je citován a kde uveden zněním, jednak, zda a kterým §em byl ten který § obč. zákona dotčen.

Cena díla dvojsvazkového v plátěné vazbě obnáší 140 Kč a je s ohledem na jeho objemnost úplně přiměřená.

Nepochybujeme o nejhojnějším rozšíření jeho, zvláště na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, kde bude novinka ta se zájmem přijata a dojista vřele uvítána.

Sen. president K. Flieder.

Občanské právo. Část všeobecná. Napsal univ. prof. dr. Emanuel Tilsch. K třetímu vydání zpracoval univ. prof. dr. Emil Svoboda. 1925. Nákladem spolku československých právníků »Všehrd«. Publikací Všehrdu číslo 76.

Je velkou zásluhou Emila Svobody, že dílo Tilschovo, o jehož vynikajících vlastnostech zde už bylo, hned jak vyšlo, psáno, uchovává před zastaráním a předkládá právnické veřejnosti v nové úpravě. Jest to nejen pietní čin vůči předčasně zesnulému autorovi, nýbrž také velká služba, kterou Svoboda prokazuje českému právníctvu. Neboť dává mu možnost, aby mohlo i nadále spolehlivě čerpati poučení z díla Tilschova. Tentokráte ovšem bylo vydání Tilschova spisu spojeno s mnohem většími nesnáze než vydání druhé. Neboť nastaly velké změny státní i zákonodárné a bylo třeba vpraviti do výkladů Tilschových zcela nové a někde dosti značné partie a jinde zase bedlivě dbáti toho, aby dílo Tilschovo bylo